

Csizék Gabriella:

A magyar történeti- és kortárs fotográfia hazai és nemzetközi jelenléte

A magyar történeti és kortárs fotográfia hazai és nemzetközi jelenlétének vizsgálatát az idős kössége miatt eladásomban nem interjúk és kiküldött kérdések válaszai alapján, hanem saját munkám, tapasztalataim illetve a folyóiratokban, sajtóban megjelent kritikák, elemzések, alkotói életrajzok, valamint személyes és szakmai és baráti beszélgetések alapján végeztem. Vállalva, hogy ez szubjektív értékelése és értelmezése a helyzetnek. A kiválasztott személyek, események esetlegességéből, pedig egy nagyobb ív, nyitott értelmezést szeretnék felépíteni, a mi van és mi az, ami nincs a jelenlét meghatározó erej megvalósításához.

Eladásom alapvetően a gyakorlat oldaláról közelíti meg témáját.

Kiindulópontnak a Nemzeti Kulturális Alap felkérésére 2006-ban készült, a fotográfiai mező szerkezetéről című kutatási projekt tanulmányainak erre vonatkozó részeit tekintettem. A szakemberek, intézmények, események konkrét említése kapcsán fontos megjegyezni, hogy példaként emeltem ki őket, nem egy teljes névsor összeállítása volt a célom. Vizsgálati pozícióm a fotográfiai intézményrendszeren belüli, így tekintek a kérdéskörre, hiszen a Magyar Fotográfusok Háza - Mai Manó Ház munkatársaként tevékenykedtem több mint 10 éven keresztül a közelmúltat kivéve, amikor családi okokból, nem vettem részt napi szinten a történésekben.

Idősebb és rendkívül fontos erről a kérdéskörrel szót ejteni, mert úgy tünik elkezdődött a változás ebben a tekintetben is az elmúlt években. Egymással párhuzamosan új kezdeményezések születtek, amelyek esetenként újratagolták, kibővítették a kutatási anyagból kölcsönvett kifejezések a fotográfiai mező. Gondoljunk csak a Fotopost fotóművészeti portálra (2008), a Dunaújvárosi Fotóbiennáléra (2007), az ArtBázis Összművészeti Műhelyre vagy ezeket megelőzően a Lumen Fotóművészeti Alapítvány (2002) valamint a Nessim Galéria (2007) létrejöttére. Természetesen nem feledve az addigi fotográfiai történéseket alakító és a saját idejünkben szintén új intézményeket. A Magyar Fotográfiai Múzeumot (1991), ennek elzményeként (is) a Magyar Fotóművészek

Szövetségét (1956), a Fialat Fotóm vészek Stúdióját (1975-76), a Magyar Fotográfusok Házát ó a Mai Manó Házat ó (1999), a Bolt Fotógalériát (1994.), illetve a Vintage Galériát (1997) ó még Gromek néven 1996-ban.

Nem utolsó sorban, pedig azokat az intézményeket is meg kell említenünk ebben a felsorolásban, amelyekben bár egy nagy struktúrában foglalnak el helyet a fotográfiai gy jtemények, mint a Magyar Nemzeti Múzeum Történeti Fényképtára vagy a Néprajzi Múzeum esetében, mégis meghatározó erej ek, csak talán kevesebb publicitást kaptak ebben a tekintetben. (Idén pl. a Magyar Nemzeti Múzeum Történeti Fényképtára az ott elhelyezett Robert Capa fotográfiák miatt került középpontba.)

Magyarországon természetesen léteznek egyéb szak- vagy, tematikus- gy jtemények, amelyekben a fotográfia kiemelt helyzetben lehet. Ezek tevékenységér l most nem ejtek szót.

De nemcsak ezek az intézmények, hanem a különböz generációk szakmai képzésének helyszínei, iskolák, tanfolyamok egyetemek is meghatározó szereppel bírnak a fotográfiai színtér alakításában. Hogy csak a fels fokú oktatásban bekövetkezett b vülésre, átalakulásra utaljak, a Moholy-Nagy M vészeti Egyetem (ugye milyen beszédes a névválasztás) mellett a Miskolci Egyetem Kulturális Antropológia tanszéke (amely kiemelten foglalkozik fotográfiával), illetve a Kaposvári Egyetemen indult fotográfusképzés, az azóta már diplomázott két évfolyammal.

Említem még a fotográfiai és m vészeti témájú pályázatokat ó nemcsak az NKA Fotóm vészeti Szakkollégiumára gondolva ó és a szakma számára megmutatkozási lehet séget teremt országos eseményeket is. (*Kortárs Magyar Fotó 1995-ben el ször, akkor még a pécsi Mecseki Fotóklub szervezésében, Esztergomi Fotóbiennálé 1976 óta (XVI. alkalommal), Fotóhónap, a Magyar Fotóm vészek Szövetségének Fesztiválja 2006*)

Mindezek együttesen rajzolják meg magát azt a viszonyrendszert, amelyben tájékozódnunk kell, amelynek változásaiban a megmutatkozó jelenségeket értelmezhetjük.

Többek között az is hozzájárul a fotográfia szerepének átalakulásához, hogy a képz m vészeti szcena egyre inkább egyenrangúként kezeli és már nemcsak az úgynevezett képz m vészeti fotóhasználat iránt nyitott, hanem például a šm vész-riporternekö (Christian Caujole šm vész riporterö *Reporter-Artists* fogalma šThings As They Areö (Photojournalism In Context Since 1955, World Press Photo 2005) könyvben.) nevezhet alkotók is kiállítanak, illetve bizonyos esetekben ellátják képviselőtüket. Most csak néhány

példát említve: *Fekete András: Out of focus Dorottya Galéria 2007, Barakonyi Szabolcs, Surányi Miklós Viltin Galéria 2009, Tóth Szilvi, Hangay Enik , és Fátyol Viola. Spiritusz Galéria 2009, a Raiffeisen Galéria minden évben rendez egy vagy két fotografiai kiállítást Kovalovszky Dániel 2007. Gerhes Gábor 2008. Turay Balázs 2008. Kerekes Gábor 2009. Csozó Gabriella 2009. Dezső Tamás és Halas István 2010.*)

A többségében úgymond képzőművészeti kiállításokat bemutató múzeumok és galériák is kinyíltak a fotográfia felé, gondoljunk csak a *(M)érték* című, külföldön élt világhírű magyar fotográfusok képeiből válogatott anyag bemutatására az Ernst Múzeumban (kurátor Kincses Károly 2006., a Fotóhónap rendezvényeként, katalógussal) vagy a *Lélek és Test - Kertész Imre Mapplethorpe-ig, a fotográfia legnagyobb mestereinek szemével* című tárlatra (kurátor: Baki Péter Szépművészeti Múzeum 2008., katalógussal). A Ludwig Múzeum már ezt megelőzően is bemutatott fotografiai kiállításokat (pl. Brassai: 2000., Sophie Calle 2001.), napjainkban is folytatva ezt a hagyományt (pl. *Koncepció: Fotográfia: Párbeszéd és Állásfoglalások Válogatás a DZ BANK Művészeti Gyűjteményéből 2007.* vagy a *Robert Capa. kiállítás, 2009. június*).

Nem elhanyagolható az a tény sem, hogy tematikus tárlatokon a meghívott kiállító művészek között egyre többször találkozhatunk fotográfiát bemutató alkotóval (*Magánügy? című kiállítás Fabricius Anna, Csozó Gabriella Műcsarnok 2005. A mielőtt elered az eső című kiállítás Bartha Máté, Csozó Gabriella, Esterházy Marcell, Orbán György, Somogyvári Gergely - Feszt Judit részvételével, kurátor: Lázár Eszter 2009., vagy akár Filp Csaba és Puklus Péter közös kiállítása ugyanott a Karton Galériában 2009.*).

De gondolhatunk akár konkrét kiállítási adatokat mellőzve azokat megelőző művészgeneráció tagjainak fotografiai technikájú műveire Csontó Lajos, Gerhes Gábor, Szabó Dezső, Gyenis Tibor, Eperjesi Ágnes nevét említve.

A művészeti árverések világa sem zárta már a fotográfia elterjedését (Kieselbach Galéria, a Központi Antikvárium, az Ágens Galéria szervezésében) azaz a hivatalos műkereskedelemben is legalábbis itt Magyarországon is, csak most lehetünk tanúi a kezdeti lépéseknek a kortárs fotó esetében. Kertész, Brassai és a meghatározó történelmi alkotók képei már ezideig is, megjelentek a hazai műtárgyforgalomban is. Sőt már magángyűjtők is megmutatkoztak, akik a kortárs fotográfiát gyűjteményük fontos részének tekintik (*Szabó Károly, Karvalits Ferenc*).

Ez pedig azt is jelenti, hogy nemcsak a galériák szempontjából, hanem a művészettörténészek, kurátorok oldaláról is egyfajta nyitás tapasztalható évek óta és ez vált, válik egyre er teljesebbé. Gondoljunk csak Petrányi Zsolt, Páldi Livia, Somogyi Hajnal, Simon Katalin, Er ss Nikolett vagy akár Somogyi Zsófia kurátori munkáira és zárójelben Zsófi kritikái is éveken át nyomon követhet ek ebben a tekintetben, a magam tevékenységét is megemlítve.

Az intézményi szerepek, feladatok tisztázása ugyanakkor még várat magára, csakúgy, mint az ezt nem lezáró, hanem folyamatában újragondoló, alakító nyitott szemlélet dialógus is. De olvashatjuk a már említett, az NKA felkérésére készült *„A fotografiai mez szerkezete”* cím kutatási projekt tanulmányait, és most is egy, ezt folytató, kiegészít konferencián vehetünk részt.

Az els lépést megtette a szakma a tisztánlátás érdekében. A helyzetelemzésre való reflektálásnak és az ebb l szület ó remélhet leg konstruktív ó megoldásoknak most jött el az ideje. Ezért, ha optimista nem is vagyok, de azt gondolom, hogy most van esély arra, hogy ne csak elszigetelt próbálkozások, egyes művészeket bemutató itt-ott felbukkanó megjelenései legyenek az akár történeti akár kortárs magyar fotográfiának itthon és a nagyvilágban.

Mi az, ami eddig történt, néhány példát alapul véve?

A kiragadott példák kiválasztásánál a nemzetközi mércével mérve is nagy jelent ség és következményeiket tekintve is fontos állomásoknak tekinthet projektek voltak mérvadóak és az olyan több éven átível programok, amelyeknek egyáltalán lehetett hatása.

A **Magyar Fotografiai Múzeum**, azaz Kincses Károly és Kolta Magdolna hihetetlen energiával létrehozott kötetei (1993 óta, lassan 50 kötet), kiállításai kecskeméti bemutatók után eljutottak Budapestre, illetve egy-egy külföldre. Arlesban, (1999-ben) Európa legnagyobb és a világ egyik meghatározó fotófesztiválján bemutatták a *Made in Hungary* képeit és minden könyvesbolt kirakatában ott volt az impozáns kötet. Ezt követ en 9 nyelvre fordították le és összesen még 16 helyen mutatták be a kiállítást ó ebb l kett magyarországi helyszín: Kecskeméten a Fotómúzeumban és Budapesten a Mai Manó Házban. (Köszönet Kincses Károlynak a pontos információért.)

Tehát egy reprezentatív, a magyar fotográfiát ebben az összefüggésben bemutató kiállítás 15 külföldi helyszínen, az ottani kulturális intézmények, galériák, múzeumok valamelyikében szerepelt.

Vajon ezt hányan tudják? Tartok t le, hogy még a szakma képvisel i közül is csak kevesen.

A **Magyar Fotográfusok Háza** - a **Mai Manó Ház**, a tanulmányban is említett *Big Leap-Nagy Ugrás* programja (részrtve k: Csoszó Gabriella, Gyenis Tibor, Illés Barna, Kemenesi Zsuzsa, Major Lajos, Nagy Tamás, Eperjesi Ágnes, szervez k: Török András - Csizék Gabriella 2003.), amelynek következményeként néhány résztvev meghívást kapott munkáinak bemutatására, kiállítás és/vagy el adás formájában. És nem utolsó sorban elkezd dött számukra az Újvilág megismerése, hiszen ottlétük alatt bevezetést kaptak New York fotográfiai életébe is, nemcsak portfólió rewiven vetek részt.

2001-ben, pedig *A magyar tekintet* cím katalógus és kiállítás ó amelynek képei a párizsi Palais Royal kertjének rácsain voltak láthatóak ó tekinthet els lépésnek néhány kés bbi franciaországi bemutatóhoz. (*šA tájak azonos nyelven beszélnekö Cseh Gabriella ó Gyenis Tibor ó Illés Barna ó Kemenesi Zsuzsanna ó Kerekes Gábor ó Korniss Péter ó Molnár Zoltán ó Soltész István ó Telek Balázs Franciaország, La Gacilly, Bretagne 2005*).

Szintén 2005-ben indult útjára a Mai Manó Ház szervezésében és kiadásában a Folyamatos Jelen kiállítás és katalógus sorozat, amelynek most 5. kötete várja az utolsó korrektúrát. Ennek els kiállítása 2005-ben Portugáliában, Bragaban volt, Csoszó Gabriella - Elek Judit - Szabó Sarolta - Tóth Szilvi munkáiból, Nyugtalan tekintetek alcímmel.

Ezen kívül szervezett kiállításokat a külföldi Magyar kulturális Intézetekbe (*Párizs, Stuttgart, Berlin, Varsó*), külföldi galériákba, *fotófesztiválokra, fként Lengyelországba. (Krakkói Fotóhónap f kiállítása 2006, Krakkói Fotóhónap Túl a portrén 2007)*, illetve-, az *Arles-i Fotófesztivál Európa Night programjában Csontó Lajos - Erdei Krisztina - Puklus Péter egy-egy sorozata került kiválasztásra és vetítésre 2008.*, ezt követ en több helyszínen).

Éveken keresztül szintén a Mai Manó Ház szervezésében a nemzetközi portfólió rewievek külföldi meghívottjai nemcsak személyes találkozások alkalmával, hanem az el re leadott portfóliókat és a könyvtári állományból kiválasztott könyveket áttekintve kaphattak benyomást a kortárs magyar fotográfiáról. Ebb l kiállítási meghívások, munkalehet ségek születtek.

A magyar kortárs fotográfia New Yorki megmutatkozásának egyik szintén fontos állomása Szilágyi Sándor szervezésében, Kerekes Gáborral együttm ködve három egymást követ évben is egy-egy csoportos kiállítás és kis katalógus szervezése, megjelentetése volt (*Take Five: Barta Zsolt Péter, Hajdú József, Herendi Péter, Drégely Imre, Kerekes Gábor, Kind of Blue: Balla András, Benk Imre, Féner Tamás, Horváth M. Judit, Stalter György, Szilágyi*

Lenke, Light as a Feather: Gábor Enik , Kerekes Gábor, Síró Lajos, Soltész István, Szilágyi Sándor, Vékás Magdolna Hungarian Photography in New York I. II. III.)

A modern és kortárs magyar fotográfiát a **Vintage Galéria** P cze Attila vezetésével Párizsban (Paris Photo), Bolognában, Bécsben 1999 óta képviseli, els sorban m vészeti vásárokon és nyugat-európai múzeumokkal és galériákkal együttm ködésben létrejöv kiállításokon.

A **Bolt Galéria** Detvay Jen és Hangyál Judit vezetésével 1994-t l képviselte el ször hazánkban a kés bbiiek során pedig külföldön is ó f ként francia nyelvterületen ó a magyar kortárs fotográfiának egy szeletét. Nemcsak kiállításokkal, hanem az ezekhez tartozó többnyelv katalógusokkal és a galéria gy jteményének többszöri bemutatásával is.

A nemzetközi megjelenés egy másik nem kevésbé fontos lehet sége volt és most is az, a űmagad uram, ha, nincs aki, segítsenő gyakorlata. Azok az alkotók akik, megtanulták, hogy els ként magukat és tevékenységüket kell komolyan venni, nekiindulhattak a világnak és tehetségük, kapcsolataik, nyelvtudásuk révén juthattak lehet ségekhez. (Korniss Péter, Kerekes Gábor, Barta Zsolt Péter, a kés bbiiekben a fiatalabb generáció: Barakonyi Szabolcs, Erdei Krisztina, Szász Lillaí) Kiemelném most Korniss Péter nevét, mert nemcsak kiállításai kapcsán, de nemzetközi szervezetekben vállalt funkciói (*World Press Photo - Nemzetközi Tanácsadó Bizottság, W. Eugene Smith Memorial Fund - Nemzetközi Tanácsadó Bizottság, Sony World Photographic Academy alapító tag*) miatt, egyszemélyben is megjeleníti a magyar fotográfiát ezekben a testületekben. az, aki, nemcsak saját személyes lehet ségeit teremtette meg, hanem példát mutatva, segítséget, tanácsot tud, tudott adni a kortársainak és a nála fiatalabbaknak.

Kétségtelen, hogy az általam most felsoroltak egyáltalán nem fedik le az eddigi külföldön történt magyar fotográfiai megjelenést. Nem is ez volt a célom. Sokkal inkább arra törekedtem e néhány példa megidézésével, hogy azt mutassam meg, bizonyos értelemben hiába történtek meg ezek a bemutatók, kiállítások, hiába alakultak kapcsolatok, ha nincs visszacsatolás, ha nem lesznek legalább a szakmai közbeszéd témái. Akkor, mintha nem is lettek volna. Alkotók életrajzában felbukkannak egy-egy sorban, de hatásuk a nullával egyenérték . (Mondom mindezt úgy, hogy több mint egy évtizednyi munkám van mindebben.) Másrészt l, pedig az is nyilvánvaló, hogy minden egyes megmutatkozás sikere

azon is mérhet , mi a következménye, van-e továbblépés, újabb kiállítási meghívás, m vész-
csere program, közös kurátori munka stb.

Ami a tanulmányból is kiderült, nemcsak azért maradtak rejtetten ezek a nemzetközi
megmutatkozások, mert nem beszéltünk róluk, hanem azért is, mert nem volt ez ügyben (sem)
dialogus a különböz érdekeltek között, nem volt átgondolt stratégia, nem alakult egy
szellemi közösség/m hely, amely otthont adott volna az elképzeléseknek, lehet ségeknek. A
fel-felbukkanó jelenlétek nem er sítették egymást, csak megmutatkozni volt erejük és
estlegesen egyéni sikerben kristályosodtak ki.

Tehát, konklúzióként mondhatom: voltak fecskék, egyedül, repültek erre-arra, de nem
csináltak tavaszt.

Mindehhez azonban azt is tudnunk kell, hogy a magyar kultúratámogatásnak pénzügyi és
politikai háttere miatt nincs lehet sége a hosszú távú gondolkodásra. Márpedig egy ilyen
stratégia kidolgozása, megteremtése, a kapcsolati háló felépítése, karbantartása, megtartása és
šmozgásban tartásaö id t igényel és finaciális hátteret. Többek között ez volt az oka annak,
hogy hosszabb, éveken átível programot nem lehetett külföldi partnerrel kiépíteni a Magyar
Fotográfusok Háza - a Mai Manó Ház részér l, még ha az igény folyamatosan
megfogalmazódott is. Több fiókban lév , már meglév kapcsolaton, levelezésen alapuló
kiállítási ó képzési projekt nem valósult meg, ennek híján.

Ezen a ponton azt is fontos megjegyezni, hogy egy kiállítás, katalógus létrejötte után, annak
következtében történ újabb lehet ség nyomon követése tudatosan nem zajlott. Az
információáramlás esetleges, így nem mérhet (természetesen fontos lenne ennek pontról
pontra való nyomon követése, már csak azért is hogy a stratégiaépítéshez következtetéseket
lehessen levonni).

Mi a helyzet most? Mi az, ami van, mi az, ami nincs?

Ami mindenképpen öröme ad okot, az, az hogy beszélünk err l (is), hogy a fotográfiai
színtér szerepl i nyitottnak t nnek a diskurzusra. A megoldás megtalálásának, pedig mindig
els lépése a helyzetelemzés és a változtatás iránti igény és vágy, illetve ennek kimondása.

Természetesen lehet külföldi példákkal operálni, de mindezek m ködését mindig az adott hely sajátosságaihoz lehet és kell szabni. Fontos a nemzetközi megoldások ismerete, hisz nem kell mindig felfedezni a spanyolviaszt. De ez nem helyettesítheti azt, hogy a hely és struktúra specifikus ismeretekb l következtetéseket vonjuk le és a legoptimálisabb lehet ség kialakítása ezekb l, együttesen szülessen.

Hogy ne kelljen nagyon messzire mennünk, vegyük példának a képz m vészeti életben, az utóbbi években végbement változásokat, s néhány tanulsággal szolgáló történet. A Fiala Képz m vészek Stúdiója Egyesület a 90-es évek közepét l nagy hangsúlyt helyezett a nemzetközi kapcsolatok tudatos stratégia alapján való megteremtésére és a magyar képz m vészek nemzetközi relációban való megjelenésére, mondhatni sikerrel.

Megalakult a KKKE (Kortárs Képz m vészeti Kurátorok Egyesülete) és 2005. évi kutatási projektje, a magyarországi képz m vészeti intézményrendszer sajátosságainak feltérképezésére irányult.

2006-ban pedig létrejött az ACAX / Nemzetközi Kortárs Képz m vészeti Iroda szazzal a céllal, hogy el segítse a kortárs képz m vészet hazai és nemzetközi szerepl i közötti hatékony és folyamatos szakmai kommunikációt.ö (Ha jól tudom éppen ebben az id szakban Böröczfy Virág javaslatára hívnak majd meg két speciálisan fotográfiai érdekl és kurátort.)

Ha figyeltek az el bb elhangzottakra, akkor most nem nagy intézményi struktúrák megalakulását említettem, hanem űcsakö egy hagyománnyal bíró egyesület stratégiaváltásáról, egy másik egyesület és egy kis intézmény létrejöttér l. Na meg mindarra is gondolok, ami mindezek mögött rejt zik: a változtatás szükségességének felismerése, a koncepció, a közös cél, az együttes munka megvalósításában való hit, a tényleges kooperáció, a szakmai tudás, a nyitottság és a nagyvonalúság.

Ha az el adás közepén elhangzottakra visszaemlékeznek, akkor különböz intézmények tevékenységének kiállításokban, katalógusokban megnyilvánuló eredményeit soroltam.

Hát ez a különbség!

Hiába volt, van koncepció a nemzetközi kapcsolatrendszer kialakítására, b vítésére, m ködtetésére, ha nincs egyetértés, ha nem közös a cél, hanem csak egyéni érdekérvényesítések vannak.

Nem is csoda, ha mostanáig Magyarországon nem volt és nem is lehetett olyan fotós szakmai intézmény, amely kiemelt feladatának tekintette volna a magyar fotográfia képviselését országhatáron innen és kívül. De miért is lett volna, lenne, ha még nem indult el a diskurzus ebben a kérdésben sem. Mindenki tette a dolgát s fő feladata a kényszer okán gyakran az aznap túlélése volt.

Természetesen ennek gyökere, oka az intézmények pénzügyi helyzete és ebből következően a legszűkebb számú stáb alkalmazása volt. A feladatok sokaságában, pedig mindig sorrendet kellett felállítani, amelyben mindig a szűkebb feladatok kerültek az első helyre, aztán amire még jutott energia.

A helyzet ma sem egyszerre a finansziális oldalról. De talán a párbeszéd megindulásával nemcsak a fotográfiai szakmán belül, hanem a művészeti színtér bevonásával is lehetőség lesz majd a hosszú távú gondolkodásra, a stratégia átalakítására.

Az ideje itt van mindenképpen, több okból is.

Mert most a tapasztalataim szerint az NKA új fotóművészeti kuratóriuma megkísérel szellemi műhelyként is működni és nemcsak egyes személyek, intézmények pályázatait bírálja, hanem tendenciákat lát, összefüggéseiben is elhelyezi az egyes ügyeket.

Kiemelt fontosságot tulajdonít a magyar fotográfia nemzetközi megjelenésének, támogatásukkal elindulhatott egy artist residence program, (Magyar Fotográfusok Háza, Moholy-Nagy Művészeti Egyetem, Lumen Fotóművészeti Alapítvány) ami remélem csak egy első lépés ebben a témakörben.

Hasonló típusú kezdeményezés a Magyar Fotográfusok Háza az Mai Manó Ház 2006-ban elkezdett európai projektje belga és török partnerrel együttműködve, amelynek keretében Bócsi Krisztián és Sopronyi Gyula utazik Törökországba.

Megemlítem még, hogy a Közelítés Művészeti Egyesület (Pécs) és a Contretype Kortárs Fotográfia Központ rezidens csere programjában Ember Sári utazik oda és Philippe Herbet dolgozik Pécsen két hónapig.

Mert vannak nemzetközi mércével mérve is szpiacképesítő most nem csak a kereskedelmi értelemben használva a kifejezést az alkotóink, akik úgy tudnak képeikben világot teremteni, hogy az időtálló és megmutatásra érdemes. Bár nincsenek sokan, rájuk építkezve és a fiatalabb generáció dinamikus fejlődéséhez tehetséges alkotóit támogatva, lenne és van mit mutatnunk a nagyvilágnak.

Mert vannak ó voltak is persze ó olyan szakemberek, akik képesek ezeket az alkotókat, megmutatni a nagyközönségnek és a szakembereknek, hogy azok, újabb lehet ségeket teremtsenek. A kiállításokat tervezett egészként, háttér és további vizuális és egyéb kiegészít anyaggal ötvözve mutassák be (katalógussal, webes megjelenéssel, többféle módon dokumentálva).

Mert jó esetben az intézmények vezet i szakemberek, illetve szakmai tanácsadókkal, m vészeti tanáccsal m ködnek. De természetesen minden esetben szükséges annak az eldöntése is, hogy anyagi támogatás fejében a programba mi illeszthet be és mi nem. Ha nincs következetesség ebben a tekintetben, akkor hosszútávon, biztos partnerként nem lehet beépülni a nemzetközi m vészeti világba. Ha csak néhány kiállítás hozza ezt a színvonalat akkor nincs folytatás, mert nincs amire építkezve a külföldi partnereknek fontos lenne a magyarországi megmutatkozás. Ez döntés kérdése, az adott intézmény megfogalmazott céljaival hol helyezi el önmagát. A m vészeti szcena részeként vagy a kultúrpolitikai mez ben kíván m ködni. Mindegyik mást jelent. S bár van átjárás a kett között, s t egy olyan tevékenységszektor, amely mindkett ben értelmezhet , de nem kerülhet el a határozott és következetes önmeghatározás.

Mert tapasztalataim szerint még van érdekl és és kíváncsiság aziránt, hogy ma mi történik ebben a közép-kelet-európai országban a fotográfia területén, olyan nemzetközi szakemberek részér l, akik fontos pozíciókat töltenek be a nemzetközi m vészeti szcénában.

Mert nemzetközi relációban magyar fotográfia abban az esetben van, ha valaki(k), képviseli(k), ha van akár egy, olyan személyiség alkotó, aki önmaga tevékenységének megmutatásán túl is lép nemzetközi viszonylatban. De tiszta helyzetben ez kiegészíti azt az er s szakmai képviseletet, amely a f sodrát adja ennek.

Ha pedig ez nincs, akkor magyar alkotók vannak, akik egyéni karrierjüket építik, ahogy tudják, ha úgy tetszik magukra hagyottan.

Mert azt majd az el adás utáni beszélgetésben is hallhatják a konkrét válaszokban kirajzolódó magyarországi helyzetr l, van mit átgondolni és tisztázni. A meghívottak különböző generációk képvisel i és eltér m fajokban alkotnak. Ebb l fakadóan különböző sfotográfus-stratégiátö kell, kellett követniük. Csak egyes, különleges esetekben lehet és tudnak tiszta

példát felmutatni, abban a tekintetben, hogy intézményi-, szervezeti-, vagy önmenedzselés jellemzi tevékenységük eredményeinek megmutatását hazai és nemzetközi pályán.

Amikor készülve a konferenciára, szervez ként is különböző témákban olvastam interjúkat, cikkeket (írott formában majd megtekinthet lesz a Mai Manó Ház honlapján), akkor több helyen merült fel az együttműködés igénye és szükségessége a továbblépéshez.

Amennyiben ezt meg tudjuk valósítani, abban az esetben egy sajátos diskurzust teremt energia és nemzetköziség összpontosulhat itt, és nem leszünk annyira távol attól, hogy a nemzetközi biennálék pavilonjaiban magyar fotográfus-fotóm vészmeveit láthassa szakmai és érdeklődő világgözönség.

Köszönöm figyelmüket, sajnálom, hogy a remélhetőleg most kezdődő, első diskurzusban nem tudok részt venni, de amennyiben kérdésük, mondanivalójuk van a téma kapcsán, akkor a gabriella.csizek@maimano.hu e-mail címre küldjék el és válaszolok. Kezddjék a párbeszéd!

Újraolvasott és felhasznált irodalomjegyzék:

BÖRÖCZFY Virág: Fotóm tárgy/piac ótettek és tettek ó forrás:
<http://www.fotopost.hu/fokuszban/fotomutargypiac-tettek-es-tetek>

ÉBLI Gábor: Kortárs, magyar és fotó: esély a (nemzetközi) sikerre?
IN.: Fotóm vészmevet, 2007. 2. szám

MÉLYI József: Az oroszlán sszel
Exindex 2007. október 30
<http://exindex.hu/index.php?l=hu&page=3&id=524>

MÉLYI József interjúja Kerekes Gáborral
šHa egy kis kereket meglendítesz...ö
Exindex 2001. február 16.
<http://exindex.hu/index.php?l=hu&page=3&id=203>

MÉLYI József: E-mail interjú Bencsik Barnabással
Exindex 2000. március 7.
<http://exindex.hu/index.php?l=hu&page=3&id=204>

MOLNÁR Edit: Az intézmény a köz hangja
Beszélgetés Charles Esche-sel
<http://exindex.hu/index.php?l=hu&page=3&id=282>

MOLNÁR Edit: Tömeges kérdések, visszhang nélküli kezdeményezések,
avagy hogyan ölheti meg a mennyiség az aktivitást
<http://exindex.hu/index.php?l=hu&page=3&id=233>

PALOTAI János: Fotóhó O8. - űVigyzó szemetek Párisra vessétek!ö

A magyar fotó a világ legnagyobb piacán

<http://www.fotopost.hu/kritika/fotoho-o8-vigyazo-szemetek-parisra-vessetek>

PFISZTNER Gábor: A m tárgypiac és a fénykép találkozása Magyarországon ó forrás:

<http://www.fotopost.hu/kritika/mutargypiac-es-fenykep-talalkozasa-magyarorszagon>

Az ACAX | Nemzetközi Kortárs Képz m vészeti Iroda honlapja

www.acax.hu